

Alopochen aegyptiaca

Synonyma: *Alopochen aegyptiacus*

České jméno: husice nilská, husice egyptská

Anglické jméno: Egyptian goose

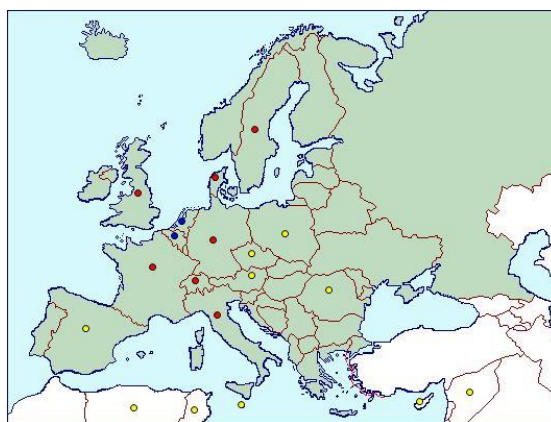
Čeleď: *Anatidae*

Obr. 1 Husice nilská. Foto: Václav Hlaváč, Fotoarchiv AOPK ČR

Původ: Tropická Afrika jižně od Sahary, přirozeně osidluje i údolí Nilu až do Egypta.

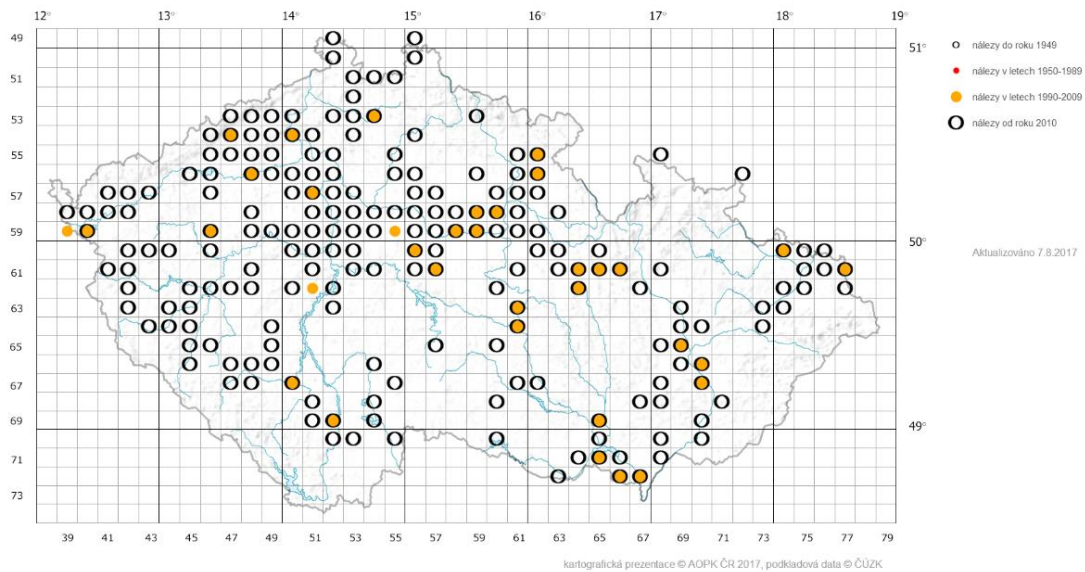
Sekundární rozšíření: Do Velké Británie byla dovezena na konci 17. století, v polodomestikované formě se pozvolna šířila, v roce 2008 zde bylo cca 1000 hnízdících párů. V Nizozemí vznikla prosperující populace na konci 60. let 20. stol., a to z ptáků uniklých ze zajetí. Odtud se šířila do dalších evropských zemí – Belgie (1975), Německo (1981), Francie (poč. 90. let), Dánsko (2000), Švýcarsko (2003), Švédsko (2004) a Polsko (2007).

● Plošné rozšíření ● Lokální rozšíření ● Přítomen (bez bližších inf.) ● Ojedinelý výskyt

Obr. 2 Husice nilská v Evropě (www.cabi.org)

Rozšíření v ČR: Poprvé zjištěna v roce 1979, pak až v roce 1993. První hnízdění byla prokázána roku 2008 v západních a jižních Čechách, již o dva roky dříve patrně zahrnula i v Ostravě.

Obr. 3 Výskyt husice nilské v ČR – nálezová databáze AOPK ČR

Cesty zavlečení: Původně do Evropy zavlečena jako okrasný druh do parků či zoologických zahrad. Ze zajetí pak samovolně pronikala do okolí, a to i na větší vzdálenost, problémem pro ni nejsou několikasetkilometrové přelety.

Popis: Délka těla 71 – 73 cm, váha 1,5 – 2,3 kg. Šedobílé až oranžovohnědé zbarvení s tmavší svrchní stranou. Hlava hnědobílá s nápadně hnědě lemovaným okem, často bývá též hnědý kroužek či skvrna na krku. Zobák je červenorůžový s hnědým lemem u báze. Relativně dlouhé nohy jsou též červenorůžové. Samec i samice jsou zbarvení stejně. Mladí jedinci jsou matnější, bez tmavých skvrn na hlavě. Za letu jsou pozorovatelná kontrastně zbarvená křídla – konce jsou černé, zbytek v kombinaci bílé, zeleně a hnědě zbarvených ploch.

Nejraději osidluje drobné vodní plochy či úseky řek v otevřené krajině, nevyhýbá se ani příměstským oblastem. Hnízdí v jednotlivých párech, které jsou silně teritoriální, jsou agresivní i vůči jiným druhům. Hnízdo staví na zemi, někdy i v dutinách stromů či ve větvích, využívající přitom stará hnízda velkých ptáků. Vejce jsou bílá, samice jich snáší 5 – 12, mláďata se líhnou po cca 30 dnech. Husice se živí převážně rostlinami a semeny, nepohrdne ani hmyzem či červy.

Obr. 4 Husice nilská Foto: Steve Roetz

Obr. 5 Mladý jedinec za letu Foto: Lip Kee

Riziko: Větší skupiny husic mohou negativně působit na prostředí vypásáním a sešlapem či eutrofizací stojatých vod. Hlavním problémem je značná teritorialita husic, jedinci agresivně vytlačují ze svého okolí i zástupce jiných druhů. Svou přítomností tak snižují počty hnízdících druhů v lokalitě.

Možnosti záměny: Naše domácí druhy jí podobné nejsou. Vzhledově i velikostně podobně působí její příbuzná husice rezavá (*Tadorna ferruginea*), přirozeně obývající zejména střední Asii, která se u nás od počátku milénia objevuje čím dál častěji. Na rozdíl od h. nilské má černý zobák i nohy a chybí jí hnědá skvrna kolem oka. Samci mívají tenkou černou pásku na krku.

Obr. 6 Husice rezavá Foto: Noel Reynolds

Likvidace: Ve volné krajině odstřel, v případě zastavěných oblastí možné využít přímý odchyt či do pastí. Informace o využití pastí lze čerpat z Belgie, kde prováděli studie v rámci projektu RINSE (Reducing the Impact of Non-Native Species in Europe). Podrobnosti je možné shlédnout na tomto odkazu:

https://pureportal.inbo.be/portal/files/6449323/Huysentruyt_etal_2014_In_Boets.pdf

Zkušenosti z odstřelem má např. organizace ONCFS (Office National de la Chasse et de la Faune Sauvage), která takto reguluje výskyt husic v severovýchodní Francii. Podrobnosti lze nalézt zde: <http://www.gt-ibma.eu/wp-content/uploads/2016/10/Alopochen-aegyptiaca2.pdf>. Lze též likvidovat snůšky vajec přímo na hnízdech.

Zdroje:

Gyimesi A., Lensink R. 2012. Egyptian Goose *Alopochen aegyptiaca*: an introduced species spreading in and from the Netherlands. *Wildfowl* 62: 128 – 145.

Kloubec B., Hora J., Šťastný K. (eds.) 2015. Ptáci jižních Čech, Jihočeský kraj, Č. Budějovice, 640 str.

Schröpfer L., Vermouzek Z., Šírek J., Stolarczyk J. 2011. Výskyt a hnízdění husice nilské v České republice v letech 1979 – 2009. *Sylvia* 47/2011, 67 – 75.

<http://www.cabi.org/isc/datasheet/94205>

Obr. 4: Steve Roetz: Egyptian Goose *Alopochen aegyptiaca*, Greyville, Durban, Kwazulu Natal, South Africa [8.8.2017] Dostupné na: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Egyptian_Goose_03.jpg

Obr. 5: Lip Kee: Egyptian goose - juvenile in flight *Alopochen aegyptiaca* Masai Mara, Kenya [8.8.2017]

Dostupné na: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Egyptian_goose_\(Alopochen_aegyptiaca\)_-Flickr_-_Lip_Kee.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Egyptian_goose_(Alopochen_aegyptiaca)_-Flickr_-_Lip_Kee.jpg)

Obr. 6: Noel Reynolds: Ruddy Shelduck [8.8.2017] Dostupné na:

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ruddy_Shelduck_\(7187671456\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ruddy_Shelduck_(7187671456).jpg)